

Pécsi Tudományegyetem

Állam- és Jogtudományi

Doktori Iskola

Stréda Antal Balázs

Tézisek

a

**„A magyar szanálási szabályozás a hitelintézetek és befektetési vállalkozások
európai uniós szanálási keretrendszerének tükrében”**

című

Doktori (PhD) értekezéshez

Témavezető:

Prof. Dr. Dr. h.c. Kiss László professor emeritus, MTA doktora

Pécs

2022

I. A kutatási feladat rövid összefoglalása

A 2007-ben kezdődött gazdasági válság során számos országban jelentős közpénzek kerültek felhasználásra a pénzügyi intézmények – elsősorban bankok – finanszírozására azok fizetéseképtelenségének elkerülése, illetve a pénzügyi közvetítőrendszert fenyegető fertőzésveszély minimalizálása érdekében. Az Európai Unióban 2008 és 2010 között 4,5 trillió euró állami támogatást hagyott jóvá az Európai Bizottság (Bizottság) a pénzügyi szektor vonatkozásában¹. A meghozott intézkedések következtében az államok döntő többsége nagymértékben eladósodott. Számos országban belátták, hogy hasonló eszközökkel egy újabb, jövőbeni pénzügyi válságot már nem tudnának kezelni, ezért megindult mind globális, mind európai uniós szinten egy közös gondolkodás olyan prudenciális követelmények és szanálási keretrendszer szabályainak megfogalmazására, amelyek egyrésztől válságállóvá teszik a pénzügyi intézményeket, másrésztől a közpénzek felhasználásának minimalizálása révén, elsősorban a válságba került intézmény tulajdonosai, majd hitelezői teherviselése során orvosolják a kialakult válsághelyzeteket és állítják helyre a tartós életképességét.

2014-ben került elfogadásra a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítási és szanálási keretrendszerének kialakítását célzó 2014/59/EU irányelv (Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD). Magyarország élen járt az irányelv átültetésében, a szanálási feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank (MNB) az elsők között folytatott le szanálási eljárást.

A kutatás keretében azt vizsgáltam, hogy az irányelv által szabályozott jogintézmények miként szolgálták a fenti alapelv érvényre juttatását, hogyan alkalmazták az egyes szanálási eljárásokban az EU különböző tagállamaiban, különös tekintettel Magyarországra.

II. A kutatás célja, az elvégzett elemzések rövid leírása, a feldolgozás módszerei

A fent jelzetteknek megfelelően, az új szanálási keretrendszer célja, hogy közpénzek felhasználása helyett vagy annak minimalizálásával egy intézményi válságkezelés terheit elsősorban a szanálás alatt álló intézmény tulajdonosai, majd hitelezői viseljék, így jelen értekezés alapját képező kutatás célja elsősorban annak feltérképezése volt, hogy a szanálási szabályozás keretében ennek az alapelvnek érvényesítése céljából milyen jogintézmények állnak az érintett szanálási és más hatóságok rendelkezésére, a BRRD nemzeti átültetése óta lefolytatott európai uniós szanálási eljárásokban az alapelvnek hogyan szereztek érvényt, különös tekintettel a magyar tapasztalatokra.

---

¹ Prof. Dr. Lentner Csaba: A bankszabályozás tudományos rendszertana és fejlődéstörténete (2013) In: Lentner Csaba (szerk.) Bankmenedzsment, Budapest, Magyarország, Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt. 30. o.

Az értekezés keretében a teherviseléssel összefüggő kérdésekre összpontosítva áttekintést adunk a bázeli székhelyű Pénzügyi Stabilitási Tanács (Financial Stability Board – FSB) nemzetközi sztenderdjeinek az európai uniós irányelvbe történő implementálásáról, az uniós szabályozás főbb elemeiről, ideértve, hogy az érintett jogintézmények átültetésére – az irányelvi keretek között – milyen megoldások születtek az egyes európai uniós tagállamokban, valamint, hogy a gyakorlati tapasztalatok alapján az európai uniós szabályozásban milyen változtatásokat tartok indokoltnak, amelyek növelnék a szanalás, mint válságkezelési eljárás alkalmazhatóságát és hatékonyságát. A tulajdonosi és a hitelezői teherviselés alapelveinek érvényesülése vizsgálatára tekintettel elsősorban a tőkeelemek, leírható, illetve átalakítható kötelezettségek szanalási hatáskörre, valamint a hitelezői feltőkésítés szanalási eszköz vizsgálatára helyeztem a hangsúlyt.

A kutatás keretében figyelemmel voltam a BRRD mellett, annak felhatalmazása alapján elfogadásra került, illetve még kidolgozás alatt álló alsóbb szintű európai bizottsági rendeletekre, az Európai Bankhatóság (European Banking Authority - EBA) vonatkozó iránymutatásaira is, valamint egyes tagállami szabályozásokra, különös tekintettel a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló 2014. évi XXXVII. törvényre (Szantv.), valamint a szanalási vonatkozású kormányrendeletekre, továbbá a Bizottság, az EBA, az Egységes Szanalási Testület (Single Resolution Board – SRB) és a tagállami szanalási hatóságok szabályozást értelmező szakmapolitikai dokumentumaira. Megjegyzem, hogy bár az Egyesült Királyság kilépett az EU-ból, ugyanakkor mind a brit szabályozás, mind az Angol Nemzeti Bank (Bank of England) szanalási vonatkozású szakmapolitikai dokumentumai jelentős mértékben hatottak az uniós keretrendszerre, emiatt szükségesnek tartottam a téma szempontjából fontosabb dokumentumok ismertetését is. A szanalási eljárásokban is teljes mértékben tekintettel kell lenni az állami támogatások európai uniós keretrendszerére, így az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) kapcsolódó rendelkezései, valamint a Bizottságnak a pénzügyi intézmények válságkezelése során nyújtott állami támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségéről szóló közleményeinek szanalási szempontú feldolgozása is az értekezés részét képezik. A kutatás keretében megvizsgáltam a szanalási eljárásokban nyújtott állami támogatásokat előzetesen jóváhagyó, egyedi európai bizottsági határozatokat nemcsak az állami támogatások európai uniós keretrendszerének való megfelelés, hanem a szanalási intézkedések alkalmazásának a BRRD-nek való jogszabályi megfelelése szempontjából is.

Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a szanalás a fizetéképtelen intézmények válságkezelésének főszabályhoz (felszámolás) képest kivételes eljárása, alkalmazására az EU-ban 2022. márciusáig mindössze 18 alkalommal került sor, amelynek további indokai (lakossági

kötvénytulajdonosok, nagybetétesek esetleges teherviselésének elkerülése, alternatív válságkezelési eszközök igénybevétele) az értekezésben kifejtésre kerülnek. A nem túl régi jogintézmény miatt az európai uniós gyakorlati tapasztalat kevés, szakirodalma döntően idegen nyelvű – bár magyar nyelvűek is születtek –, néhány műtől eltekintve azok sem kifejezetten a jog-, inkább a közgazdaságtudomány körébe tartoznak.

A kutatási feladat amiatt is sajátos, mivel a téma jellege miatt túlsúlyban lesznek a pénzügytani és pénzügytechnikai elemek, ugyanakkor a szanálás eljárásjogi szempontból egy közigazgatási hatósági eljárás, így fentiekből következően az értekezés a pénzügyi jog (pénzügytan) és a közigazgatási jog határmezsgyéjén mozog, vállalva annak minden előnyét és hátrányát.

III. A tudományos eredmények rövid összefoglalása, azok hasznosítása, illetve hasznosításának lehetőségei

1. A nemzeti szanálási szabályozások létrejöttéhez hasonlóan, amelyeket mindig az egyedi, az adott országban felmerült intézményi válsághelyzetek hívtak életre (például Ciprus esete), a szanálási keretrendszer nemzetközi és uniós szintű harmonizálását is a világméretű pénzügyi válság ösztönözte. Az uniós irányelv nagymértékben épített az USA és az egyes EU tagállamok már meglévő nemzeti keretrendszereire. Az EU-ban bár irányelvi szinten került sor a jogharmonizációra, mégis a BRRD keretein belül meglehetősen szűk mozgástér áll a tagállamok rendelkezésére a nemzeti szabályozásuk alakítására.
2. A BRRD a szanálási hatáskör kialakítása tekintetében a működési és strukturális elkülönítés, illetve az összeférhetlenségi szabályok betartása mellett viszonylagos szabadságot biztosított a tagállamok számára. A lefolytatott szanálási eljárások alapján azt a következtetést vontam le, hogy a leghatékonyabb modell, amennyiben a lehető legtöbb, a szanálási tevékenységhez kapcsolódó hatáskör egy hatóságnál összpontosul. A magyar szabályozás, hasonlóan a brit, holland, olasz és számos más uniós megoldáshoz, a központi bankhoz telepítette a szanálási hatáskört, amelyet azért tartunk a legelőnyösebb megoldásnak, mert egy hatóság ernyője alatt összpontosul valamennyi pénzügyi szervezet és pénzügyi infrastruktúra felügyeleti, makroprudenciális és szanálási közigazgatási hatósági hatásköre a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának megőrzését szolgáló más szervezeti egységek mellett, amely egy válsághelyzetben rendkívül gyors információáramlást és döntéshozatalt tesz lehetővé, hiszen egy szanálási hatósági döntésnek az érintett intézményen túlmutató hatásai vannak, így fontos, hogy a döntések meghozatala során valamennyi szempont figyelembe vételre kerüljön így biztosítva a pénzügyi stabilitás megőrzését.

3. A szanálási tevékenységnek két fő területe van, a szanálási tervezés, valamint válsághelyzetben a szanálási intézkedésekről szóló döntések meghozatala és azok végrehajtása. Főszabály szerint a fizetésektelen intézmények megszüntetésére továbbra is a felszámolási eljárás szolgál, a szanálás összhangban a BRRD-vel csak kivételesen alkalmazható, amennyiben a szanálási feltételek fennállnak. Ebből következően a szanálási terv készítésekor is abban az esetben választható a szanálás, mint válságkezelési stratégia, amennyiben a felszámolási eljárás nem hiteles és megvalósítható.
4. A szanálási stratégia, valamint az alkalmazandó szanálási intézkedés, azon belül is a szanálási eszközök függvényében határozhatók meg a konszolidált és egyedi szavatolótökére, leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények (MREL-követelmények). Az MREL-követelmény két komponensből, a veszteségviselési és a feltőkésítési mennyiségből áll, célja, hogy megfelelő hitelezői teherviselési képesség álljon rendelkezésre egy esetleges szanálás lefolytatásához. A szanálási tervük szerint fizetésektelenség esetén felszámolandó intézmények MREL-követelményei a veszteségviselési mennyiségben korlátozódnak, amely megegyezik a tőkekövetelménnyel. Ebben az esetben meglátásom szerint indokolatlan az MREL-követelmény előírása figyelemmel arra, hogy az intézmény a tőkekövetelményt a jogszabály szerinti mértékben, illetve a felügyeleti hatóság által esetlegesen meghatározott kiegészítő követelményként mindenképpen tartani köteles. Véleményem szerint egyszerűsíthető lenne az európai uniós szabályozás, amennyiben az MREL-követelmény előírási kötelezettség kizárólag a szanálási stratégiával rendelkező szervezeteket érintené.
5. A BRRD 2019. júniusában hatályba lépő módosítása² (BRRD II) jelentősen bővítette az MREL-követelmény számítására és teljesítésére vonatkozó szabályokat, amelyek alapján meglátásom szerint pontosabban megbecsülhető egy esetleges veszteségviseléshez és feltőkésítéshez szükséges kötelezettség-állomány. Előre mutatónak tartom, hogy a számításban a követelmény kockázattal súlyozott eszközök százalékos arányában való kimutatása jobban tükrözi az esetleges válságkezelés szükségességének valószínűségét, amíg a párhuzamosan teljesítendő tőkeáttételi mutató százalékában kifejezett mérték egy alsó küszöbértékként szolgál a kevésbé kockázatos intézmények vonatkozásában. Meglátásom szerint a kockázatoság szempontjának a követelmény mértékének meghatározásában való hangsúlyosabb megjelenítése mellett az alárendelési követelmény bizonyos jogszabályi feltételek bekövetkezése esetén történő

---

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/879 irányelve (2019. május 20.) a hitelintézetek és a befektetési vállalkozások veszteségviselő és feltőkésítési képessége tekintetében a 2014/59/EU irányelv, valamint a 98/26/EK irányelv módosításáról

kötelezővé tétele a veszteségviselés és feltőkésítés hatékonyabbá tételét szolgálja. Különösen fontosnak tartom az alárendelési követelmény szerepét az „egy hitelező sem járhat rosszabbul a szanálás során, mint ahogy felszámolási eljárás esetén járt volna” (No Creditor Worse-Off - NCWO) alapelv érvényesülésében.

6. Az MREL-követelmény és a tőkekövetelményre vonatkozó szabályozások összehangolását látom indokoltnak európai uniós szinten különös tekintettel az egyedi MREL-követelménytől való eltekintés témakörére. Az egyedi tőke- és MREL-követelménytől eltekinteni azonos feltételek mellett lehet, azonban mindkét esetben különböző hatóságok (felügyeleti és szanálási) döntenek. Az eltérő hatáskörrel felruházott felügyeleti és szanálási hatóságok ezirányú döntései egymást nem kötik. Előfordulhat olyan eset, amikor a felügyeleti hatóság eltekint az egyedi tőkekövetelménytől, ebben az esetben a szanálási hatóság is valószínűsíthetően eltekint az egyedi MREL-követelménytől figyelemmel arra, hogy a követelmény számításának az alapja a tőkekövetelmény, ennek hiányában a szanálási hatóság nem tudja kiszámolni az egyedi MREL-követelményt, legfeljebb annak szintjét a konszolidált MREL-követelmény mértékével egyezően állapítja meg. Az MREL-követelménynek való megfelelésre nyitva álló átmeneti idő szabályozása is kiegészítő rendelkezésekre szorul európai uniós szinten figyelemmel arra, hogy az csak a már tevékenységi engedéllyel rendelkező intézmények felkészülési határidejére tartalmaz rendelkezéseket. Fontosnak tartom, hogy az újonnan alakult szervezetek MREL-követelménynek való megfelelésére is álljon rendelkezésre megfelelő átmeneti idő. Emellett indokolt lenne a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szavatoló tőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény megállapításának módjával kapcsolatos kritériumokat meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló a Bizottság (EU) 2016/1450 felhatalmazáson alapuló rendeletének (MREL-rendelet) hatályon kívül helyezése is, mert bár megítélésem szerint a BRRD elsőbbséget élvez, párhuzamos szabályozási tárgykörre tekintettel az irányelv felülvizsgálatát és módosítását követő hatályban tartása jogbizonytalanságot eredményez.
7. A független értékelés rendkívül fontos információkat szolgáltat a szanálási feltételek megállapításával, a szanálás elrendelésével, illetve az intézkedések alkalmazásával kapcsolatban. Ha előzetesen vagy utólagosan nem lehetne független értékelést végezni, annak hátrányos következményei lennének figyelemmel arra, hogy megkérdőjeleződnének a szanálási hatóság döntéseinek megalapozottsága, amellyel a teherviseléssel érintettek köre is érdeksérelmet szenvedne. Válsághelyzetben a szigorú függetlenségi és összeférhetlenségi szabályokra tekintettel kihívást jelent a jogszabályi kritériumoknak megfelelő független értékelő

kiválasztása. Erre figyelemmel, véleményem szerint a magyar szabályozás által kialakított független értékelők névjegyzéke más tagállamok számára is mintául szolgálhat e kihívás kezelése érdekében.

8. A szanálási feltételek tekintetében fontosnak tartom kiemelni, hogy a közérdek szanálási feltétel európai uniós szintű pontosítása – a szakirodalomban fellelhető véleményekhez hasonlóan – szintén indokolt figyelemmel arra, hogy jelenleg meglehetősen nagy szabadság biztosított az egyes nemzeti szanálási hatóságok számára a közérdek módszertanának meghatározására. E körben olyan előremutató megoldás kidolgozása lenne szükséges, amely szélesítené a ténylegesen szanálás alá vonható intézmények körét elszakadva attól az eredeti nemzetközi sztenderdeken alapuló, európai uniós jogalkotói szándéktól, hogy e válságkezelési módszer elsősorban a rendszerszinten jelentős intézmények számára tartandó fenn. A közérdek szanálási feltétel konkretizálásának szükségességét az is alátámasztja, hogy az eddig lefolytatott eljárások szinte kis- vagy közepes intézményeket érintettek legfeljebb belföldi rendszerszintű jelentőséggel, bizonyos esetekben komoly vitákat indukálva (Veneto tartomány kisbankjainak felszámolása esetében). A közérdek szanálási feltétel nagyobb harmonizáltsága mellett – egyetértve a szakirodalomban többek által képviselt állásponttal - a pénzügyi piacokról való rendezett kivezetés érdekében a felszámolási eljárások harmonizálása³ is időszerű feladat.
9. Annak ellenére, hogy a szanálás alapelve a rendkívüli állami pénzügyi támogatás minimalizálása, számos alkalommal került sor állami támogatás igénybevételére az EU-ban – különösen a szanálási keretrendszer kialakításának kezdeti éveiben – elsősorban a szanálás finanszírozási rendszerekből, erre figyelemmel az állami támogatásoknak továbbra is fontos szerep jut. Az MREL-követelmény által biztosított megfelelő mennyiségű és minőségű, a teherviselésbe bevonható forráselem mellett a szanálásfinanszírozási rendszer igénybevételének előfeltétele az európai bizottsági jóváhagyás. A Bizottság vonatkozó közleményei 2013 óta változatlanok. Az európai bizottsági közlemények 2023. évi tervezett felülvizsgálata során – az Európai Számvevőszék megállapításaihoz⁴ hasonlóan, meglátásom szerint is – indokolt azokat összhangba hozni az azóta kialakított szanálási keretrendszer szabályaival és gyakorlatával, különös tekintettel a megfelelő teherviselés és a kötelezettségvállalások terén. E körben azt javaslom, hogy amennyiben a fizetéseképtelenségi helyzet nem az intézmény elégtelen

---

³ König Elke: Why we need an EU liquidation regime for banks, 2018. szeptember 5. <https://srb.europa.eu/en/node/622> Letöltés időpontja: 2021. május 6.

Enria Andrea: Crisis management for medium-sized banks: the case for a European approach, EKB, 2021. január 15. https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/speeches/date/2021/html/ssm.sp210115~e00efc6968.en.html?utm_source=ecb_twitter Letöltés időpontja: 2021. május 6.

⁴ European Court of Auditors: Control of State aid to financial institutions in the EU: in need of a fitness check, Special Report 21/2020: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/state-aid-banks-21-2020/en/> Letöltés időpontja: 2022. március 14. 49. bekezdés

működésére vagy szerkezetére vezethető vissza (például, ha a fizetéseképtelenséghez vezető ok egy járványhelyzet miatti átmeneti keresletkiesés), mentesülhessenek strukturális kötelezettségvállalások alól, hiszen nem belső ok vezetett a fizetéseképtelenségükhöz.

10. A szanálási eszközök tekintetében a legnagyobb újítás a hitelezői feltőkésítés jogintézményének bevezetése, amelyet azonban még csak elenyésző számban alkalmaztak. Jóllehet, elsősorban a rendszerszintű, határon átnyúló tevékenységgel rendelkező intézmények veszteségviselésének és feltőkésítésének elősegítésére hozták létre, ilyen méretű és jelentőségű intézmény esetében az alkalmazására még nem került sor. A szanálási hatóságok a hitelezői feltőkésítés eredményes megvalósíthatósága érdekében feltérképezik a leírási vagy átalakítási hatáskör végrehajtásához szükséges más hatóságok, illetve szereplők által megteendő intézkedéseket, ideértve a piacfelügyeleti hatóságot, központi értéktárat, tőzsdét⁵. Véleményem szerint szükséges lenne valamennyi tagállam nemzeti szabályozási sajátosságainak figyelembevételével az egyes szereplők közötti együttműködés részletszabályait, valamint a hitelezői feltőkésítés eredményes megvalósításához szükséges, a BRRD-ben és a tagállami jogban nem szabályozott intézkedések jogszabályi hátterének rendezése.
11. A jogszabályi környezet és a közzétett szakmapolitikai dokumentumok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a szanálási eszközök alkalmazását elősegítendő, szükséges a kapcsolódó hatósági jóváhagyások és felfüggesztési hatáskörök gyakorlásának egyszerűsítése, annak egyértelmű kimondása európai uniós jogszabályi szinten, hogy a fúziókontrollal összefüggő jóváhagyások nem szükségesek a szanálási eljárás lefolytatása során, továbbá amennyiben a egyes felfüggesztési jogosultságok (például kereskedés a szabályozott piacon) gyakorlása nem a szanálási hatóság hatáskörébe tartozik, azt mérlegelés nélkül legyenek kötelesek megtenni a szanálási hatóság felhívása esetén.
12. A leírási és átalakítási hatáskör gyakorlása szempontjából, az NCWO-elv maradéktalan érvényesülése érdekében kiemelt jelentősége van a felszámolási eljárás során követendő kielégítési sorrendnek. Véleményem szerint európai uniós szinten indokolt a szabályozást kiegészíteni figyelemmel arra, hogy betétek kielégítési sorrendben elfoglalt helye részben a BRRD-n alapul. Meglátásom szerint jelenleg a tulajdonosokat megillető betéteket a betéti jellegnek megfelelően kell a kielégítési sorrendbe besorolni szemben a tulajdonosokat megillető más hitelviszonyon alapuló követelésekre, amelyek a betétekhez képest hátrébb soroltak. Annak érdekében, hogy a tulajdonosi teherviselés elsődlegessége biztosított legyen, azt elősegítené,

---

⁵ EBA/GL/2022/01 Iránymutatások az intézmények és szanálási hatóságok számára a szanálhatóság javításáról

amennyiben a többségi tulajdonos betétei is a más, tulajdonosokat megillető hitelviszonyon alapuló követelésekkel egy hitelezői osztályban kaphatnának kielégítést.

13. A szanálás finanszírozása tekintetében bemutattam, hogy a szakirodalomban jelzettekkel összhangban a betétbiztosítási rendszer szanálás finanszírozásához történő igénybevételenek jelentős európai uniós jogszabályi korlátai vannak⁶, amelyet uniós szinten kell feloldani azzal, hogy nem a kártalanítási összeghatár alatti biztosított betétállomány hipotetikus veszteségviseléséhez kötjük e források felhasználhatóságát. Arra teszek javaslatot, hogy e körben csak az a korlát maradjon fenn, hogy a betétbiztosítási rendszernek a finanszírozáshoz való hozzájárulása ne legyen magasabb, mint amennyit a betétek befagyása esetén kártalanításra lenne szükséges fordítania.
14. A szanálási közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó sajátos eljárási szabályok a pénzügyi stabilitás megőrzésére vonatkozó célkitűzést szolgálják, amelyek bizonyos esetekben szükségessé teszik az átláthatóságot, ideértve a különböző közzétételi kötelezettségek teljesítését vagy a vagyonértékesítés eszköz alkalmazása során betartandó értékesítési elveket a kiszámíthatóság érdekében, hiszen az alkalmazandó szanálási stratégia függvényében a szanálás alatt álló intézménnyel szemben a válsághelyzet ellenére fenn kell tartani a piaci bizalmat, ugyanakkor bizonyos esetekben indokolt egyes ügyféljogok legalább átmeneti korlátozása éppen a pénzügyi stabilitási szempontokra tekintettel (például az iratbetekintés jog korlátozása amennyiben az eljárás eredményességét veszélyezteti). A pénzügyi stabilitás megóvása miatti gyors eljárás igénye esetén előfordulhat, hogy a szanálási hatóság számára rövid idő áll rendelkezésre a tényállás tisztázására irányuló kötelezettségének teljesítésére. Emiatt érdemes lenne megfontolni az osztrák általános közigazgatási hatósági eljárás szabályairól szóló törvénynek nemcsak a szanálási eljárásokban irányadó rendelkezését, amely alapján a hatóság – többek között – veszélyhelyzetben nélkülözhetetlen intézkedések végrehajtása érdekében jogosult bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül döntést hozni (Mandatsbescheid), amelyet később, a teljeskörűség biztosítása érdekében ki kell egészítenie (Vorstellungsbescheid)⁷. Az osztrák szanálási hatóság a HETA ASSET RESOLUTION AG-vel szembeni szanálási eljárásban élt ezzel a lehetőséggel⁸.

---

⁶ Restoy Fernando: How to improve funding of bank resolution in the banking union: the role of deposit insurance, Bank of International Settlement speech <https://www.bis.org/speeches/sp210511.htm> Letöltés időpontja: 2022. március 14.

⁷ Allgemeines Verfassungsgesetz 57. § (1) bekezdés

⁸ Mandatsbescheid: HETA ASSET RESOLUTION AG 01.03.2015: <https://www.fma.gv.at/heta-asset-resolution-ag/#collapse-630cae022fb56> Letöltés időpontja: 2022. június 1.

Vorstellungsbescheid: HETA ASSET RESOLUTION AG 10.04.2016: <https://www.fma.gv.at/heta-asset-resolution-ag/#collapse-630cae022fb56> Letöltés időpontja: 2022. június 1.

15. A BRRD kifejezetten rendelkezik arról, hogy a válságkezelési intézkedések meghozatalára vonatkozó határozatok által érintett személyeknek legyen joguk a döntéssel szemben jogorvoslattal élni⁹. A szanálási közigazgatási cselekménnyel szemben igénybevehető jogorvoslatok vonatkozásában kiemelendő, hogy a pénzügyi stabilitás megőrzése, mint általános célkitűzésre figyelemmel a bírói jogvédelemhez való jog korlátozható¹⁰, azonban a teherviseléssel érintett tulajdonosok és hitelezők számára egy védelmi mechanizmus került kialakításra, amelynek lényege, hogy az NCWO-elv megsértése esetén kártalanításra tarthatnak igényt a szanálásfinanszírozási rendszerből¹¹. A pénzügyi stabilitás érdekében a piaci bizalom fenntartása, a kiszámíthatóság, az esetleges jövőbeni bizonytalanság megelőzése céljából tartom kiemelten fontosnak, hogy egyrészt a fent ismertetett védelmi mechanizmus garantálja, hogy a tulajdonosok és hitelezők kártalanításban részesülnek, másrészt a szanálás során jóhiszeműen szerző harmadik személyek jogát az alapul szolgáló döntés megsemmisítése nem érintheti.
16. A magyar jogalkotó az elsők között ültette át az uniós irányelvet, a szanálási feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank pedig az EU-ban először állított fel szanálási kollégiumot és az elsők között folytatott le eredményes szanálási eljárást.

Véleményem szerint, a doktori értekezés eredményei leginkább az európai uniós és az arra épülő tagállami szanálási szabályozások fejlesztései során hasznosíthatók, valamint a szanálási tervezés keretében a szanálási eljárásokra vonatkozó forgatókönyvek kidolgozása során.

---

⁹ BRRD 85. cikk (3) bekezdés

¹⁰ Európai Unió Bírósága C-410/20. számú ügy 36.; 47-48. pontok

¹¹ BRRD 75. cikk

IV. A munka témaköréből készült publikációk jegyzéke

Földényiné Láhm Krisztina – Kómár András – Stréda Antal – Szegedi Róbert: Bankszanálás, mint új MNB funkció – az MKB Bank szanálása. In: Hitelintézeti Szemle, 15. évf. 3. szám, 2016. szeptember (magyar és angol nyelven is megjelent)

Stréda Antal: Új immunerősítő a magyar bankoknál, Portfolio.hu, 2016. szeptember 28.

Kómár András – Stréda Antal: Az MNB, mint szanálási hatóság. In: A magyar út – célzott jegybanki politika, 2017 (magyar és angol nyelven is megjelent)

Stréda Antal: Fúziókontroll alkalmazása válságba jutott európai uniós pénzügyi intézményeknél, JURA, 24. évf. 2. szám, 2018

Stréda Antal: The evolution of the single bank resolution framework in the European Union, JURA, 27. évf. 3. szám, 2021

Stréda Antal: Hatósági együttműködés a szanálási tevékenység során, Kodifikáció és Közigazgatás (befogadásra került, megjelenés alatt)

Stréda Antal: Thoughts on burden-sharing in banking crisis management cases after the adoption of the Bank Recovery and Resolution Directive in the European Union, JURA (befogadásra került, megjelenés alatt)

Stréda Antal: A hitelintézetek veszteségviselési és feltőkésítési kapacitásának európai uniós szabályozása Európai Jog (befogadásra került, megjelenés alatt)

Stréda Antal: The European bank resolution framework with special regard to Hungary, PhD Tanulmánykötet (befogadásra került, megjelenés alatt)